RADA GMINY
TOPÓLKA
87-875 TOPÓLKA
woj. kujawsko-pomorskie

UCHWAŁA Nr XIII/120/12
RADY GMINY TOPÓLKA
z dnia 21 grudnia 2012r.

w sprawie: Lokalnego Programu Rozwoju Gminy Topólka na lata 2012 – 2020.

Na podstawie art.18, ust.2, pkt6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr162, poz.1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr167, poz. 1759, z 2005r. Nr 172, poz.1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr180, poz. 1111, Nr223, poz. 1458, z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr157, poz. 1241, z 2010r. Nr 28, poz. 142 i146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz.113, Nr 117, poz. 679,Nr 134, poz. 777, Nr149, poz. 887, Nr 217,poz. 1281, z 2012 r.poz.567),

RADA GMINY TOPÓLKA
uchwala, co następuje:

§1.

Uchwala się Lokalny Program Rozwoju Gminy Topólka na lata 2012 – 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi gminy.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty i w BIP.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Niedośmiatek
Anna Niedośmiatek

Uzasadnienie:
Lokalny Program Rozwoju Gminy Topólka na lata 2012 – 2020 jest dokumentem planistycznym, ujmującym diagnozę społeczną, gospodarczą i przestrzenną gminy Topólka. Określa się słabe i mocne strony gminy Topólka. Dokument ten określa kierunki rozwoju gminy i oczekiwane wskaźniki rozwoju lokalnego. Jest niezbędny przy pozyskiwaniu środków z funduszu wsparcia. W tym stanie rzeczy należało podjąć uchwałę.

RADA GMINY
TOPÓLKA
87-875
woj. kujawsko-pomorskie

Załącznik do uchwały Rady Gminy Topólka Nr XIII/120/12 z dnia 21 grudnia 2012r. w sprawie: Lokalnego Programu Rozwoju Gminy Topólka na lata 2012-2020.

Lokalny Program Rozwoju Gminy Topólka na lata 2012 – 2020

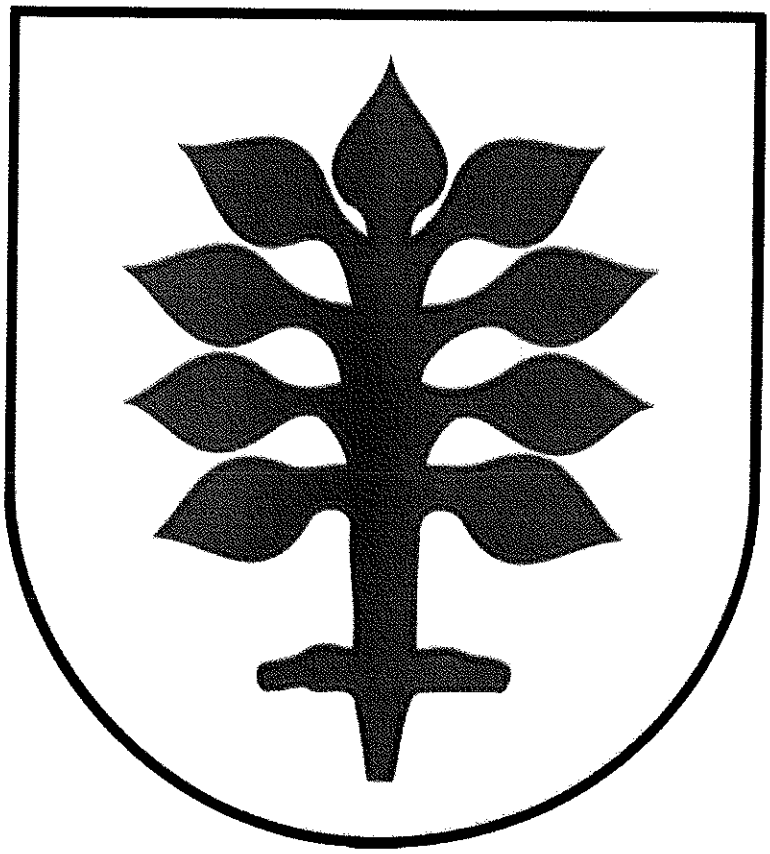

Topólka, październik 2012 r.

Spis treści

1. Założenia metodologiczne

1.1 Zasięg terytorialny programu
1.2 Okres objęty programem
1.3 Metody pracy nad przygotowaniem i wdrażaniem lokalnego programu rozwoju

2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej

2.1 Położenie geograficzne, ludność, powierzchnia
2.2 Środowisko przyrodnicze i uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego
2.3 Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura
2.4 Gospodarka
2.5 Sfera społeczna
2.6 Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

3. Analiza SWOT

4. Kierunki rozwoju

4.1 Obszary problemowe
4.2 Cele rozwoju gminy

5. Planowane przedsięwzięcia

6. Spójność zadań lokalnego programu rozwoju z dokumentami programowymi i planistycznymi

7. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć lokalnego programu rozwoju

8. System wdrażania, sposoby monitorowania i kontroli.

1. Założenia metodologiczne

1.1. Zasięg terytorialny programu

Lokalny Program Rozwoju został opracowany dla Gminy Topólka, położona jest w południowej części województwa kujawsko – pomorskiego, w powiecie radziejowskim.

Urząd Gminy w Topólce znajduje się pod adresem Topólka 22, 87-875 Topólka.

1.2. Okres objęty programem

Okres obowiązywania Lokalnego Programu Rozwoju dotyczy perspektywy na lata 2012-2020.

1.3. Metody pracy nad przygotowaniem i wdrażaniem lokalnego programu rozwoju

Założenia do przygotowania Lokalnego Programu Rozwoju powstały w listopadzie 2011 roku w wyniku uchwały nr 54/1048/11 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego i prac pracowników Urzędu Gminy Topólka.

Wstępny projekt dokumentu powstawał w wyniku przeprowadzenia *Cyklu szkoleniowo-doradczego mającego na celu przygotowanie samorządów lokalnych do procesu planistycznego w odniesieniu do przyszłej perspektywy na lata 2014-2020 realizowanego na zlecenie* Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przez firmę Dorfin sp. z o.o.

Głównymi metodami prac, wykorzystywanymi przy opracowywaniu programu były konsultacje społeczne i metody pośrednie, których wynikiem było opracowanie analizy SWOT i określenie celów rozwoju, metoda „burzy mózgów", metoda matrycy logicznej i MAPS.

2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej

2.1. Położenie geograficzne, ludność, powierzchnia

Gmina Topólka, położona jest w południowej części województwa kujawsko – pomorskiego, w powiecie radziejowskim.

Niniejsza jednostka samorządu terytorialnego graniczy z:

- od północy z gminą Osięciny (powiat radziejowski),
- od wschodu z gminami Lubraniec i Izbica Kujawska (powiat włocławski),
- od południa z gminą Wierzbinek (powiat koniński, woj. wielkopolskie),
- od zachodu z gminami Bytoń i Piotrków Kujawski (powiat radziejowski).

Odległość Topólki od największych miast województwa to odpowiednio od Torunia 80 km, od Bydgoszczy 110 km, a od Włocławka 35 km. Ponadto Topólka położona jest w odległości ok. 190 km od Warszawy i 25 km od Radziejowa.

Poniższa mapka obrazują położenie gminy.

Mapa nr 1. Położenie gminy Topólka na tle powiatu radziejowskiego i województwa kujawsko- pomorskiego

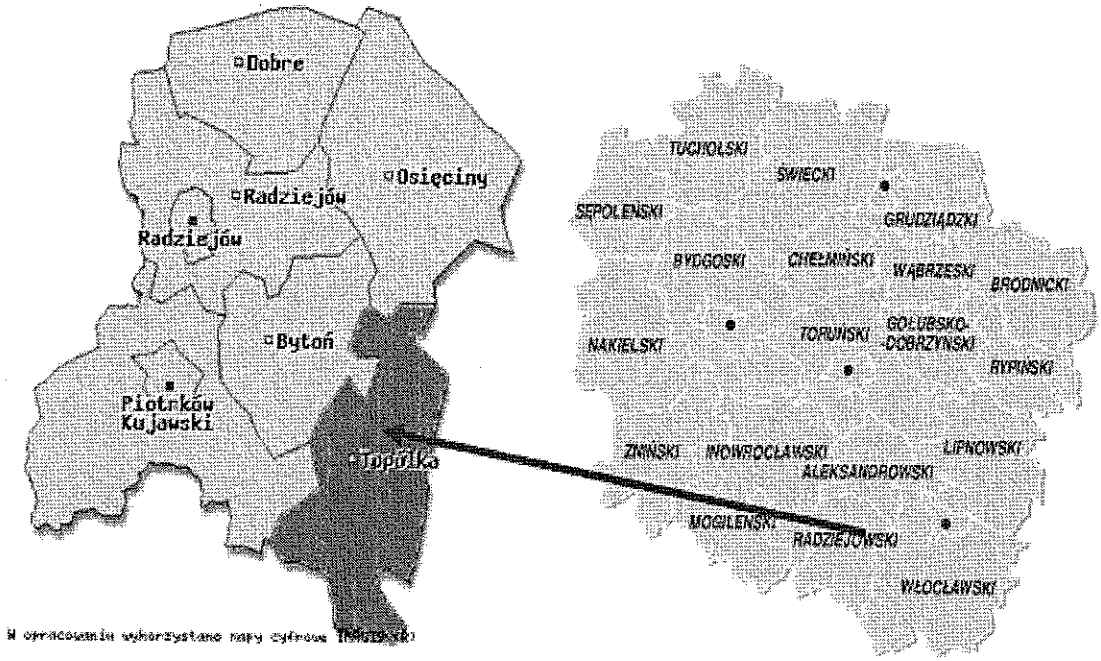

Źródło: http://www.zpp.pl.

Gmina Topólka zajmuje obszar 102,92 km^2. Należy do gmin średniej wielkości. W skład Gminy Topólka wchodzą 24 następujące sołectwa: Bielki, Borek, Chalno, Czamanin, Czamanin-Kolonia, Czamaninek, Galonki, Głuszynek, Kamieniec, Kamieńczyk, Kozjaty, Miłachówek, Orle, Paniewek, Paniewo, Sadłóg, Sadłożek, Sierakowy, Świerczyn, Świerczynek, Topólka, Torzewo, Wola Jurkowa, Znaniewo.

Obszarowo największym sołectwem jest Orle, natomiast pod względem liczby mieszkańców – Topólka, którą zamieszkuje około 460 osób.

Ogólna liczba ludności gminy wiejskiej Topólka na koniec 2010 roku wynosiła 4 887 osób, w tym 2 414 kobiet (49,40%) oraz mężczyźni 2 473 (50,60%). Zmiany struktury demograficznej w latach 2005-2011 prezentuje tabela 2.

Tabela 1. Struktura demograficzna Gminy w latach 2005 – 2011

Wyszczególnienie	Rok						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci							
ogółem	5079	5029	4984	4963	4935	4887	-
mężczyźni	2575	2549	2528	2512	2501	2473	-
kobiety	2504	2480	2456	2451	2434	2414	-
Przyrost naturalny							
ogółem	4	-15	-12	-3	4	-25	0
mężczyźni	1	-11	-14	-9	-5	-13	3
kobiety	3	-4	2	6	9	-12	-3
Wskaźnik obciążenia demograficznego							
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	66,4	64,4	63,0	61,1	60,1	57,9	-
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	67,4	71,8	72,1	74,1	78,1	81,6	-
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	26,7	26,9	26,4	26,0	26,3	26,0	-
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem							
w wieku przedprodukcyjnym	23,8	22,8	22,5	21,8	21,1	20,2	-
w wieku produkcyjnym	60,1	60,8	61,4	62,1	62,5	63,4	-
w wieku poprodukcyjnym	16,1	16,4	16,2	16,1	16,5	16,5	-
Wskaźniki modułu gminnego							
ludność na 1 km^2 (gęstość zaludnienia)	49	49	48	48	48	48	-
kobiety na 100 mężczyzn	97	97	97	98	97	98	-
małżeństwa na 1000 ludności	3,7	7,4	6,9	8,5	6,0	6,6	8,3
urodzenia żywe na 1000 ludności	9,5	7,8	10,0	10,9	12,1	8,4	8,9
zgony na 1000 ludności	8,7	10,7	12,4	11,5	11,3	13,4	8,9
przyrost naturalny na 1000 ludności	0,8	-2,9	-2,4	-0,6	0,8	-5,0	0,0
Saldo migracji wewnętrznych							
ogółem	1	-50	-22	-31	-34	-23	-
mężczyźni	-4	-20	-2	-14	-13	-15	-
kobiety	5	-30	-20	-17	-21	-8	-

Źródło: Dane GUS

Ogólne saldo migracji wewnętrznych w latach 2005-2010 wskazuje na przewagę osób wysiedlających się z terenów Gminy Topólka niż osób osiedlających się na jej terenie.

Gęstość zaludnienia w gminie, kształtująca się na poziomie 48 osób na km^2 jest niewielka i tylko gmina Bytoń w całym powiecie radziejowskim ma niższą gęstość.

2.2. Środowisko przyrodnicze i uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Rzeźba terenu, klimat, lesistość

Pod względem geomorfologicznym gmina Topólka położona jest w obrębie Wysoczyzny Kujawskiej. Północną – wschodnią część obejmuje płaska i falista morena denna. Zbudowana ona jest z gliny zwałowej i piasków lodowcowych. Wysokości bezwzględne wahają się w przedziale 92 – 100 m n.p.m. W obrębie moreny dennej występują zagłębienia wytopiskowe, wypełnione wodą bądź osadami organogenicznymi. Urozmaiceniem moreny dennej są niewielkie pagórki wodnolodowcowe o wysokościach względnych dochodzących do 5 m.

Na terenie Gminy Topólka przeważają użytki rolne stanowiące 77,25% powierzchni Gminy ogółem, lasy i grunty leśne zajmują 9,01% powierzchni Gminy, zaś pozostałe grunty i nieużytki – 13,74% powierzchni.

Warunki klimatyczne, a zwłaszcza stosunkowo niskie opady w okresie wegetacyjnym powodują, że gmina Topólka leży w strefie deficytu wody dla potrzeb produkcji roślinnej.

Niedobory opadów są jedną z głównych przyczyn zmniejszania się produkcji roślinnej, a także sprzyjają degradacji gleb.

Lasy stanowią główny element trwałej szaty roślinnej. Na obszarze gminy Topólka ich występowanie ogranicza się głównie do niewielkich enklaw jakie tworzą tereny podmokłe. Ogółem zajmują one powierzchnię 876 ha. Największy zwarty kompleks leśny występuje w południowo – zachodniej części gminy, a głównie w obrębie sołectw: Orle i Kamieńczyk. Na pozostałym obszarze gminy lasy występują w postaci małych kompleksów. W drzewostanie dominuje sosna z niewielką domieszką brzozy, dębu i jarzębiny.

Atrakcje turystyczne

Główną atrakcją turystyczną jest Jezioro Głuszyńskie, położone w zachodniej części gminy. Jego ogólna powierzchnia wynosi 608 ha i administracyjnie przynależy do trzech gmin tj. Topólka, Bytoń i Piotrków Kuj. Połowa linii brzegowej jeziora znajduje się na terenie gminy Topólka.

Jezioro jest zbiornikiem rynnowym o silnie rozwiniętej linii brzegowej i rozległej tafli wody. Oprócz Jeziora Głuszyńskiego na obszarze gminy znajduje się 5 mniejszych jezior, tj.: jezioro Chalno Głębokie, Chalno Miałkie, Sadłużek, Znaniewo, Kamieniec.

Nad jeziorami Chalno, Głuszyńskie, Kamieniec rozwija się zabudowa rekreacyjna. Domki letniskowe mają tu głównie mieszkańcy Łodzi i Śląska.

Dodatkową atrakcję turystyczną stanowi szlak kajakowy rzeką Zgłowiączką, którym corocznie odbywa się spływ kajakowy, rozpoczynający się w Orlu, a kończący we Włocławku.

Przez teren gminy przebiega również krajowy szlak turystyczny Powstania styczniowego.

Bazę noclegową na obszarze gminy stanowią:

- Ośrodek Wypoczynkowy w Głuszynku należący do OHZ Osięciny,
- gospodarstwo agroturystyczne Piotr Kralski, Małgorzata Ulewicz w Borku,
- gospodarstwo agroturystyczne Jacek Kalociński w Sadłużku – gospodarstwo jest malowniczo usytuowane nad Jeziorem Sadłużek,
- pokoje w barze „Pierścień w Głuszynku, pole namiotowe w Orlu.

Bazę gastronomiczną stanowią:

- bar „Imbis" w Głuszynku,
- bar „Pierścień" w Głuszynku,
- jadłodajnia w gospodarstwie agroturystycznym w Borku,
- bar „Zakątek" w Topólce,
- wędzarnia ryb w Rybinach,
- dwa lokale organizujące imprezy okolicznościowe w Topólce.

Obiekty zabytkowe w gminie to:

- Drewniane kościoły w Czamaninku z 1773 r. i Orlu z 1775 r,
- Kościół murowany z XIX w. w Świerczynie,
- Zespoły parkowo-dworskie w Świerczynie, Kamieńcu i Czamaninie,
- Cmentarz ewangelicki w Topólce,
- Grodzisko wczesnośredniowieczne w Sadłużku,
- Wiatrak z XIX w. w Orlu,
- Figura Św. Magdaleny w Chalnie, będąca pozostałością po nieistniejącym już XIV – wiecznym kościele.

Na ternie gminy nie ma charakterystycznych tylko dla niej produktów lokalnych.

Formy ochrony przyrody

Ponadprzeciętne walory przyrodniczo-krajobrazowe, położenie w strefie wododziałowej Wisły – Odry, a także funkcje obszaru źródliskowego jaką pełni Jezioro Głuszyńskie w stosunku do Zgłowiączki, były powodem objęcia prawną ochroną znacznej części terytorium gminy.

Rolę tę pełni obszar chronionego krajobrazu „Jezioro Głuszyńskie", utworzony Uchwałą WRN we Włocławku Nr XX/92/83 z dnia 16.06.1983 r.

2.3. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura

Infrastruktura drogowa

Gmina położona jest w znacznej odległości od głównych szlaków komunikacyjnych. Przez jej teren nie przebiegają drogi krajowe ani wojewódzkie. Komunikacja drogowa opiera się na sieci dróg powiatowych zarządzanych przez Powiatowy Zarząd Dróg w Radziejowie. Wszystkie drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy posiadają nawierzchnię utwardzoną, jednakże stan techniczny części z nich nie jest zadowalający.

Uzupełnieniem sieci dróg powiatowych są drogi gminne. Ich łączna długość na terenie gminy wynosi 250 km. Drogi gminne w przeważającej części posiadają nawierzchnię gruntową bądź nawierzchnię ulepszoną (tłuczeń, grys, żużel).

Infrastruktura telekomunikacyjna i informacyjna

Na całym obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa i potrzeby mieszkańców mogą być w pełni zaspokojone. Jedynym ograniczeniem jest bariera kosztowa występująca po stronie indywidualnych odbiorców. Ponadto gmina pozostaje w całości w zasięgu następujących stacji bazowych telefonii komórkowej:

- ORANGE;
- PLAY
- T-MOBILE;
- PLUS GSM.

Dostęp do przewodowego Internetu jest mocno ograniczony ze względu na przestarzałe linie telekomunikacyjne. Bezprzewodowy dostęp do Internetu oferują w/w dostawcy telefonii komórkowej oraz 2 lokalnych dostawców.

W miejscowości Orle istnieje Internetowe Centrum Edukacyjno – Oświatowe, wyposażone w 6 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, z którego mieszkańcy mogą korzystać za darmo. Ponadto istnieją jeszcze dwa Hot-Spot-y przy GOK w Topólce i przy remizie w Orlu.

Gmina uczestniczy w sieci K-PSI, ale jeszcze nie jest możliwy dostęp do szerokopasmowego Internetu.

Gospodarka wodno – ściekowa

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej. Brak sieci wynika głównie z wysokich kosztów wykonania infrastruktury. Uzasadnionym ekonomicznie jest wykonanie sieci kanalizacyjnej dla miejscowości Topólka, Czamaninek, Dębianki oraz dla terenów nad Jeziorem Głuszyńskim. W planach inwestycyjnych gminy jest także budowa oczyszczalni ścieków w Dębiankach.

Obecnie powstające ścieki to ścieki socjalno - bytowe wynikające z zamieszkania ludzi oraz ścieki powstałe w wyniku prowadzonej działalności rolniczej. Nieczystości płynne gromadzone są w zamkniętych zbiornikach bezodpływowych lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Obecnie istnieje około 200 przydomowych oczyszczalni ścieków i planowane jest wybudowanie kolejnych 100. Powstają one na terenach, na których budowa sieci kanalizacyjnej byłaby bezzasadna ze względu na rozproszoną zabudowę.

Wskaźnik zwodociągowania gminy wynosi blisko 100%. Z wodociągu korzystają wszyscy mieszkańcy gminy oraz duża część wczasowiczów posiadających działki rekreacyjne nad jeziorami.

Gospodarka energetyczna

Sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Energia dostarczana jest za pomocą sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia poprzez linie napowietrzne 110 kV z Głównych Punktów Zasilania zlokalizowanych w pobliskim Lubrańcu i Piotrkowie Kujawskim.

Obecny system zaopatrywania mieszkańców w energię elektryczną w pełni pokrywa istniejące zapotrzebowanie, jednakże wymaga on stopniowej modernizacji polegającej chociażby na zastępowaniu linii napowietrznych bardziej nowoczesnymi kablami podziemnymi.

Gospodarka odpadami

Mieszkańcy gminy podpisują indywidualne umowy z przedsiębiorstwami zajmującymi się transportem nieczystości stałych. W każdym sołectwie znajdują się także pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Do 2011 roku istniało składowisko odpadów w Wandynowie, obsługujące gminy Topólka i Bytoń. Obecnie składowisko to jest już nieczynne i odpady wywożone są obecnie na składowisko w Machnaczu.

Zmiana stanu prawa wymusza na gminie zmianę organizacji gospodarki odpadami.

Sieć ciepłownicza

Na terenie gminy sieć ciepłownicza nie jest dostępna. Obecnie mieszkańcy gminy korzystają z tradycyjnych źródeł ogrzewania czyli pieców CO opalanych węglem kamiennym, miałem węglowym oraz drewnem.

Sieć gazowa

Na terenie gminy gaz przewodowy nie jest dostępny. Obecnie mieszkańcy gminy korzystają z gazu propan – butan magazynowanego w butlach oraz zbiornikach przydomowych.

2.4. Gospodarka

Gminę Topólka cechuje wysoka produkcja rolna o charakterze towarowym. Różnorodność asortymentowa pierwotnej produkcji rolnej w większości jednak nie znajduje zagospodarowania jej na terenie własnej gminy. Wynika to ze słabo rozwiniętego przetwórstwa rolno-spożywczego, jak też położenia w stosunku do aglomeracji miejskich, jako bezpośrednich konsumentów pierwotnej produkcji.

Mimo słabych powiązań komunikacji drogowej obszaru gminy z innymi ośrodkami województwa, istnieje możliwość zbycia pierwotnej produkcji rolnej. Dotyczy to głównie takich produktów rolniczych jak: mleko, zboża, buraki cukrowe, owoce i warzywa oraz zioła, a także trzoda chlewna.

Większość mieszkańców gminy utrzymuje się z pracy w rolnictwie, jednakże większość dochodów własnych gminy pochodzi z działalności pozarolniczej.

Podmioty gospodarcze w gminie

Na terenie Gminy Topólka na koniec 2011 roku działało 249 podmiotów gospodarczych, z czego 4,81% w sektorze publicznym, zaś 95,19% w sektorze prywatnym.

Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy w badanym okresie, czyli w latach 2005 – 2011 ulegała wahaniom. Porównując ostatecznie rok 2011 z rokiem bazowym, można zauważyć wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 1,6%. Wpływ na taką sytuację miał wzrost liczby podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym, w którym to w analizowanym okresie liczba podmiotów wzrosła o 4, tj. o 1,75%.

Największy udział wśród podmiotów sektora prywatnego stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 2011 r. stanowiły one 87,76% wszystkich podmiotów tego sektora. Następnymi w kolejności są stowarzyszenia i organizacje społeczne. Pozostałe podmioty gospodarcze nie wykazują wyraźnych trendów.

Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej w Gminie Topólka zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym, prezentuje tabela 2.

Tabela 2. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Topólka w latach 2005 – 2011

Wyszczególnienie		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
podmioty gospodarki narodowej ogółem		**245**	**253**	**254**	**254**	**242**	**259**	**249**
sektor publiczny	**sektor publiczny - ogółem**	**12**	**12**	**12**	**12**	**12**	**12**	**12**
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	9	9	9	9	9	9	9
	spółki handlowe	-	-	-	-	-	-	-
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	-	-	-	-	-	-	-
sektor prywatny	**sektor prywatny - ogółem**	**233**	**241**	**242**	**242**	**230**	**247**	**237**
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	205	211	211	213	202	219	208
	spółki handlowe	2	2	2	2	2	2	3
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	-	-	-	-	-	-
	spółdzielnie	3	3	3	1	1	1	1
	fundacje	-	-	-	-	-	-	-
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	8	8	8	8	8	8	8

Źródło: Dane GUS

Prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Topólka koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym oraz naprawie pojazdów. Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej w Gminie Topólka prezentuje tabela 3.

Tabela 3. Wykaz podmiotów gospodarczych ogółem na terenie gminy Topólka wg sekcji PKD 2004

PKD 2004	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
A	Rolnictwo	16	17	17	19	17
C	Górnictwo	-	-	-	-	-
D	Przetwórstwo przemysłowe	33	31	30	31	29
E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	-	-	-	-	-
F	Budownictwo	31	30	29	31	24
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów	81	89	88	84	83
H	Hotele i restauracje	6	5	5	6	8
I	Transport, gospodarka magazynowa, łączność	9	9	9	10	9
J	Pośrednictwo finansowe	4	5	4	4	5
K	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	12	13	16	14	11
L	Ubezpieczenia	8	8	8	8	8
M	Edukacja	9	9	9	10	11

N	Ochrona zdrowia	8	7	7	7	9
O	Działalność usługowa komunalna, społeczna, pozostała	28	30	32	30	28
RAZEM		**245**	**253**	**254**	**254**	**242**

Źródło: Dane GUS

Tabela nr 4. Wykaz podmiotów gospodarczych ogółem na terenie gminy Topólka wg sekcji PKD 2007

PKD 2007	Wyszczególnienie	2010	2011
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	17	17
B	Górnictwo i wydobywanie	0	0
C	Przetwórstwo przemysłowe	29	27
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	2
F	Budownictwo	19	19
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	53	48
H	Transport, gospodarka magazynowa	7	6
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16	14
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8	8
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4	4
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	0
N	Działalność w zakresie usług administrowania, działalność wspierająca	5	4
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0
P	Edukacja	6	6
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	1
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0
S i T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, pozostała działalność usługowa	3	2
RAZEM		**170**	**158**

Źródło: Dane własne

Oferta inwestycyjna gminy

Gmina posiada około 2 ha nieruchomości gruntowych, położonych nad Jeziorem Głuszyńskim, które mogą być wykorzystane pod rozwój infrastruktury turystycznej. Planuje się w przyszłości stworzenie dogodnych warunków do dostępu do jeziora w postaci: plaży publicznej, parkingu i zaplecza gastronomiczno- socjalnego.

Poziom bezrobocia

Większość mieszkańców gminy zatrudnionych jest w rolnictwie. Ten dział gospodarki generuje niewielką ilość nowych miejsc pracy nawet w okresach rozwojowych i charakteryzuje się występowaniem ukrytego bezrobocia.

Poprawa sytuacji na rynku pracy byłaby możliwa w wypadku realizacji nowych inwestycji na terenie gminy (turystyka, agroturystyka, przetwórstwo płodów rolnych), bądź na terenie pobliskiego Radziejowa czy Włocławka.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych		Bezrobotni z prawem do zasiłku		Udział grupy z prawem do zasiłku
		ogółem	kobiety	razem	kobiety	
Województwo kujawsko - pomorskie	2000r.	181230	102485	39934	16721	22,03%
	2005r.	188021	103872	30215	12196	16,07%
	2011r.	139622	78254	25587	13002	18,11%
Powiat radziejowski	2000r.	4973	2487	949	343	19,08%
	2005r.	4193	1999	615	187	14,66%
	2011r.	3810	2025	512	213	13,44%
Gmina Topólka	2000r.	499	254	76	26	15,23%
	2005r	427	189	58	14	13,58%
	2011r.	356	187	39	18	10,96%

Dane GUS

Podobnie jak na obszarze całego kraju, wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że niemal 85% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków.

Według danych GUS na koniec grudnia 2011r. struktura bezrobotnych w Gminie Topólka przedstawia się jak niżej:

Tabela 6. Struktura bezrobotnych

Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani	
		razem	kobiety
Ogółem		364	182
w tym	poprzednio pracujące	250	109
	dotychczas nie pracujące	114	73
Zamieszkali na wsi		364	182
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		23	15
w tym	osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	7	5
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy		352	175
w tym	do 25 roku życia	107	58

	długotrwale bezrobotne	220	123
	kobiety, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka	x	65
	powyżej 50 roku życia	63	28
	bez kwalifikacji zawodowych	125	73
	bez doświadczenia zawodowego	133	82
	bez wykształcenia średniego	235	102
	samotnie wychowujące co najmniej wychowujące jedno dziecko do 18 roku życia	15	13
	które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0	0
	niepełnosprawni	5	4

Źródło; „GUS"

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie.

2.5. Sfera społeczna

Pomoc społeczna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej realizowane są w gminie Topólka przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Formy pomocy są wielorakie, ale do najczęstszych należą różnego rodzaju zasiłki pieniężne i usługi opiekuńcze.

Adresatami pomocy są rodziny wielodzietne, osoby, które pozostają w trudnej sytuacji życiowej, dotknięte długotrwałym bezrobociem. Beneficjantami pomocy społecznej są również osoby przewlekle chore, niedostosowane społecznie oraz ludzie starzy i samotni.

Wsparciem dla działań gminy w zakresie pomocy społecznej jest działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radziejowie oraz funkcjonujący na terenie powiatu CARITAS.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej w gminie Topólka.

Tabela 7. Świadczenia pomocy społecznej w Gminie Topólka

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach	
	2005r.	2011r.	2005r.	2011r.
Ubóstwo	96	108	300	361
Bezdomność	1	3	1	11
Potrzeba ochrony macierzyństwa	15	13	83	97
Bezrobocie	65	79	201	252
Niepełnosprawność	20	21	61	73
Długotrwała lub ciężka choroba	8	10	26	33
Bezradność w sprawach opiekuńczo –	4	4	22	22

wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym: - rodziny niepełne - rodziny wielodzietne	 3 1	 3 1	 12 10	 12 10
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0
Alkoholizm	2	1	4	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	2	2
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Dane własne

Edukacja i charakterystyka placówek edukacyjnych

Na terenie gminy funkcjonują niżej wymienione placówki oświatowe:

- Oddział Przedszkolny w Topólce,
- Szkoła Podstawowa w Topólce,
- Szkoła Podstawowa w Paniewie,
- Publiczne Gimnazjum w Topólce.

Na terenie gminy nie ma szkół ponadgimnazjalnych. Młodzież najczęściej kontynuuje naukę w szkołach zlokalizowanych w Radziejowie, Izbicy Kujawskiej, Lubrańcu, Brześciu i Włocławku. Z liczących się ośrodków akademickich najczęściej wybierany jest Poznań, Toruń oraz Łódź.

W szkołach uczy się łącznie 594 dzieci oraz pracuje 64 nauczycieli.

Poziom wykształcenia ludności

Niekorzystnie przedstawiają się natomiast wskaźniki dotyczące wykształcenia mieszkańców. Ponad 58% ogółu legitymuje się co najwyżej wykształceniem podstawowym, natomiast osób z wykształceniem wyższym jest zaledwie 3%.

Tabela 8. Poziom wykształcenia mieszkańców gminy

Rodzaj wykształcenia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Wyższe	140	96	44
Policealne	69	48	21
Średnie ogólnokształcące	198	148	50
Średnie zawodowe	432	226	206
Zasadnicze zawodowe	923	316	607
Podstawowe ukończone	2104	1060	1044
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	344	194	150

* Podstawa: Dane GUS

Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom gminy zapewnia Gminny Ośrodek Zdrowia w Topólce. Mieszkańcy mogą uzyskać tutaj porady 2 lekarzy internistów oraz stomatologa. Ośrodek zatrudnia ponadto 5 pielęgniarek i położną.

Zaopatrzenie w leki zapewnia apteka w Topólce.

Opieka specjalistyczna oraz lecznictwo zamknięte dostępne są w pobliskim Radziejowie i Włocławku.

Stan zdrowia mieszkańców gminy nie odbiega od średniej w województwie kujawsko – pomorskim. Do najczęstszych schorzeń należą choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego, cukrzyca oraz wady postawy (dzieci i młodzież) i zwyrodnienia stawów i kręgosłupa (dorośli). Przyczynami powyższego stanu rzeczy są niewłaściwe nawyki żywieniowe, brak profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób, niedostateczna aktywność fizyczno – ruchowa ludności.

Kultura i sport

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminny Ośrodek Kultury w Topólce.

Młodzież i dzieci mogą tam, w ramach kół zainteresowań, rozwijać i zaspokajać swoje potrzeby kulturalne. Ponadto dzieci mogą korzystać z placów zabaw w Topólce, Orlu, Sierakowach i Sadłogu.

Oferta dla dorosłych obejmuje głównie imprezy związane z kultywowaniem lokalnych tradycji. Imprezy o charakterze kulturalnym organizowane są również w remizach strażackich oraz świetlicach wiejskich, zlokalizowanych na terenie gminy.

Ponadto w Topólce funkcjonuje Biblioteka Publiczna.

Gmina Topólka dysponuje kompleksem boisk sportowych w Dębiankach w skład którego wchodzi:

- boisko do piłki nożnej wraz z bieżnią,
- boisko treningowe,
- boisko do koszykówki oraz
- boisko do piłki siatkowej.

Ponadto przy szkołach podstawowych w Topólce i Paniewie, istnieją boiska przyszkolne. Gimnazjum w Topólce dysponuje nową pełnowymiarową halą sportową, a szkoły podstawowe salami gimnastycznymi.

Z obiektów tych korzystają również sekcje piłkarskie Gminnego Klubu Sportowego „Tęcza" w Topólce, który bierze udział w rozgrywkach piłki nożnej o mistrzostwo K-PZPN Podokręg Włocławek w klasach: „A" seniorów, juniorów młodszych i młodzików.

Aktywność społeczna mieszkańców

Na terenie gminy działalność społeczną prowadzi:

- 6 jednostek OSP,
- 3 Koła Gospodyń Wiejskich,
- koło łowieckie Cyraneczka,
- Gminny Klub Sportowy „Tęcza",
- Orkiestra Dęta OSP „SEMPRE CANTABILE"

Od czasu gdy odnowiono świetlice wiejskie, zaobserwować można zwiększoną aktywność społeczną mieszkańców gminy. Spośród nich największy prym wiodą kobiety, organizują się szczególnie w Koła Gospodyń Wiejskich.

Mieszkańcy chętniej organizują także spotkania okolicznościowe np. Sylwester, bale karnawałowe, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, powitalnie lata, dożynki itp.

2.6. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy

Położenie geograficzne, ludność, powierzchnia

Peryferyjne położenie obszaru gminy Topólka w stosunku do dużych ośrodków miejskich województwa (Bydgoszczy i Torunia), spowodowało umocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych z ośrodkami powiatowymi tj. Radziejowem i Włocławkiem, które zapewniają instytucjonalną obsługę ludności gminy Topólka. Ponadto gmina wykazuje szereg powiązań o charakterze społeczno-gospodarczym z sąsiednimi ośrodkami gminnymi i miejskimi w zakresie usług ponadlokalnych.

Dane GUS wskazują, że liczba ludności na terenie Gminy Topólka w latach 2005-2010 ulegała systematycznemu spadkowi. Porównując rok 2010 z rokiem bazowym 2005 można zaobserwować ogólny spadek liczby ludności Gminy o 3,78%. Spadek liczebności lokalnej populacji w analizowanym okresie, związany jest przede wszystkim ze spadkiem przyrostu naturalnego oraz ujemnym saldem migracji mieszkańców, współzależnym z niską opłacalnością produkcji rolnej, likwidacją miejsc pracy oraz stopniowym pogorszeniem się sytuacji ekonomicznej ludności.

Struktura demograficzna w gminie nie odbiega od ogólnych wzorców. Rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a maleje w wieku przedprodukcyjnym.

Na terenie gminy można zaobserwować ujemne saldo migracji. Przyczyną tego stanu rzeczy jest typowo rolniczy charakter Gminy oraz jej położenie z dala od dużych ośrodków przemysłowo - gospodarczych.

Środowisko przyrodnicze

Jakość środowiska przyrodniczego gminy w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat uległa pogorszeniu w wyniku nieracjonalnej i niekontrolowanej działalności człowieka. Dotyczy to w równym stopniu wód powierzchniowych, podziemnych, powietrza atmosferycznego, a także gleb i lasów.

Do najważniejszych zmian, przekształceń i zagrożeniem występujących w obrębie przestrzeni przyrodniczej gminy Topólka można zaliczyć:

- rolniczy charakter gminy Topólka,
- brak kompleksowych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,
- eksploatacja surowców naturalnych,
- nieracjonalne korzystanie ze środowiska w celach rekreacyjnych,
- warunki klimatyczne.

W celu odbudowy szaty roślinnej, a co za tym idzie również fauny, w ostatnich latach dokonuje się zalesień gleb o niskich klasach bonitacyjnych. Stało się to możliwe dzięki programom unijnym i krajowym, wspierającym finansowo tego typu działania.

Gmina posiada wiele atrakcji turystycznych (w tym zabytki, formy ochrony przyrody), które nadal jednak nie są wystarczająco promowane. Ponadto brakuje zaplecza turystycznego (ścieżki

rowerowe, plaża publiczna nad jeziorem, parkingi, zaplecze gastronomiczno – socjalne), które w znacznym stopniu wpłynęłoby na wypromowanie oferty turystycznej gminy.

Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura

Z uwagi na fakt, że przez terytorium gminy nie przebiega żadna droga krajowa ani wojewódzka, stopień peryferyjności gminy jest wysoki i wynosi 0,094 km/km^2.

Drogi gminne powinny być traktowane priorytetowo, ze względu na fakt, że całkowicie odpowiadają za dostępność około 15 wsi i przysiółków zamieszkiwanych łącznie przez kilkuset mieszkańców.

Stopień zwodociągowania gminy jest bliski 100%, natomiast gmina w ogóle nie posiada zbiorczej kanalizacji sanitarnej, co bardzo negatywnie oddziałuje na jakość życia mieszkańców. Dlatego też istnieje ogromna potrzeba wybudowania sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach o zwartej zabudowie oraz oczyszczalni ścieków.

Na terenie gminy nie ma ani sieci ciepłowniczej, ani gazowej, jednakże nie ma też dużej potrzeby, by taką sieć budować.

Dostępność mieszkańców do Internetu jest nadal zbyt mała. Dlatego gmina żywi duże nadzieje z rozwojem KPSI na swoim terenie, który umożliwi nieograniczony dostęp do szerokopasmowego Internetu.

W związku ze zmianami ustawowymi, od 1 lipca 2013r. zmieni się system gospodarki odpadami i gmina stanie się ich właścicielem.

Gospodarka

Na przestrzeni kilku ostatnich lat liczba podmiotów gospodarczych generalnie utrzymuje się na stałym poziomie. Widać jedynie niewielkie wahania spowodowane ogólną koniunkturą gospodarczą. Największą grupę firm stanowią mikroprzedsiębiorstwa, działające w sferze usług.

Największym przedsiębiorstwem mieszczącym się w gminie jest Firma Czamaninek, zajmująca się produkcją materiałów budowlanych, działająca na terenie całego kraju. Firma zatrudnia około 30 osób.

Poziom bezrobocia w gminie utrzymuje się na wysokim poziomie, charakterystycznym dla całego powiatu radziejowskiego.

Dochody budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły w 2010 roku 3.017,20 zł.

Sfera społeczna

Z analiz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż na przełomie ostatnich 6 lat miał miejsce dość znaczny spadek liczby rodzin korzystających w pomocy społecznej. Wynika to ze zmian kryteriów dostępu do pomocy społecznej oraz ukrytej emigracji zarobkowej. Wartość zasiłków społecznych z tytułu ubóstwa na jednego mieszkańca gminy wynosi 294,99 zł.

Gmina nie należy do obszarów, w których zdrowie i życie mieszkańców lub poczucie komfortu zamieszkania, a także mienie, są szczególnie silnie zagrożone. Żyje się tu bezpiecznie.

Dużą bolączką gminy jest brak przedszkola. Działający oddział przedszkolny w godzinach od 8.00. do 13.00, nie jest rozwiązaniem dla rodziców, pracujących zawodowo.

System opieki zdrowotnej w gminie oceniany jest przez mieszkańców w zakresie POZ dobrze. Jednakże w celu skorzystania z porad specjalistów, konieczny jest wyjazd do Włocławka lub Radziejowa.

Aktywność społeczna mieszkańców działających w organizacjach pozarządowych jest coraz większa. W ostatnich latach, dzięki inwestycjom polegającym na remoncie i wyposażeniu świetlic wiejskich, wzrasta poziom integracji społecznej. Pomaga w tym również Fundusz Sołecki.

3. Analiza SWOT

Położenie geograficzne, ludność, powierzchnia	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
▪ Malownicze położenie geograficzne nad jeziorami polodowcowymi, ▪ Mocne powiązania funkcjonalno-przestrzenne z ośrodkami powiatowymi tj. Radziejowem i Włocławkiem	▪ Rozdrobniona sieć osadnicza (największa miejscowość – Topólka koncentruje niespełna 10% mieszkańców), ▪ Niska gęstość zaludnienia, ▪ Starzejące się społeczeństwo gminy, ▪ Wyludnianie gminy, ▪ Odpływ z gminy wykształconej młodzieży, ▪ Peryferyjność gminy, ▪ Duża grupa nisko wykształconych bezrobotnych
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
▪ Bliskie sąsiedztwo budowanej autostrady A1	▪ Utrzymywanie tendencji niskiej reprodukcji ludności, ▪ Niekorzystne zmiany w polityce prorodzinnej państwa, ▪ Niekorzystny system emerytalny, ▪ Bliskie sąsiedztwo kopalni odkrywkowej węgla brunatnego w Tomisławicach

Środowisko przyrodnicze i uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
▪ Zalesianie słabych gleb, wyłączonych z produkcji rolnej, ▪ Popularność lokalnych lasów wśród grzybiarzy, ▪ Dobrej klasy gleby w części północnej gminy, ▪ Malowniczo położone jeziora i rzeki, będące dużą atrakcją turystyczną, ▪ obszar chronionego krajobrazu „Jezioro Głuszyńskie" ▪ Posiadanie zabytków mogących stać się atrakcją turystyczną, ▪ Istniejące domki letniskowe, ▪ Dobre oznakowanie turystyczne Gminy	▪ Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna (brak plaży publicznej, parkingów, wypożyczalni sprzętu pływającego), ▪ Słaba promocja walorów przyrodniczo – krajobrazowych, ▪ Mała liczba gospodarstw agroturystycznych, ▪ Brak produktów lokalnych, ▪ Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych, ▪ Wysoka energochłonność budynków użyteczności publicznej, ▪ Duża liczba pokryć dachowych z azbestu

SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Wzrost zainteresowania mieszkańców miast budownictwem letniskowym, ▪ Możliwość rozwoju agroturystyki, turystyki wiejskiej oraz rekreacji (ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne), ▪ Brak zagrożeń dla czystości powietrza pochodzenia przemysłowego, ▪ Przystosowanie naturalnych walorów środowiskowych Gminy (lasy, jeziora, rzeki) dla rozwoju turystyki i rekreacji oraz promocji Gminy, ▪ Możliwość pozyskania dotacji unijnych na projekty związane z ochroną środowiska i turystyką	▪ Zanieczyszczenie gleb związane z rozwojem rolnictwa, ▪ Nieracjonalne korzystanie ze środowiska w celach rekreacyjnych, ▪ Zwiększające się wymogi prawne w stosunku do ochrony środowiska

Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
▪ Dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych i gminnych, ▪ Wystarczające parametry istniejącej infrastruktury energetycznej, ▪ Wysoki stopień zwodociągowania gminy, ▪ Dobra łączność telefoniczna, ▪ Dobrze zorganizowana selektywna zbiórka odpadów, ▪ Opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części gminy, ▪ Dynamiczny rozwój budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie (300 sztuk)	▪ Wysoki stopień peryferyjności gminy wynikający z braku bezpośredniego skomunikowania z drogą krajową oraz wojewódzką, ▪ Brak stacji kolejowej na terenie gminy, ▪ Zły stan techniczny dróg gminnych i powiatowych, ▪ Brak skanalizowania gminy, ▪ Przestarzałe urządzenia infrastruktury teletechnicznej, ▪ Braki w systemie melioracyjnym, ▪ Braki w oświetleniu ulicznym, ▪ Niewystarczający dostęp do Internetu
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
▪ Możliwość pozyskania funduszy unijnych w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, ▪ Rozwój szerokopasmowego Internetu (KPSI), ▪ Dostępność transportowa i komunikacyjna (bliskie sąsiedztwo autostrady A1), ▪ Możliwość zmiany operatora energii	▪ Zagrożenia dla pieszych i kierowców, będące wynikiem pogarszającego się stanu dróg, ▪ Skomplikowane procedury pozyskiwania i rozliczania środków pomocowych na infrastrukturę, ▪ Wysokie koszty realizacji inwestycji infrastrukturalnych, powodujące niekiedy

elektrycznej	zaniechanie ich wykonania, ▪ Peryferyjność gminy

Gospodarka	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
▪ Rozwinięty system doradztwa dla potencjalnych i działających przedsiębiorców, ▪ Możliwość tworzenia gospodarstw agroturystycznych jako dodatkowe źródło dochodów, ▪ Dobre uwarunkowania dla lokalizacji na terenie gminy elektrowni wiatrowych, ▪ Atrakcyjne tereny pod budownictwo letniskowe, ▪ Dobre wyposażenie gospodarstw w nowoczesne urządzenia mające wpływ na wysoką jakość produktów rolnych	▪ Słabo rozwinięte, niewyspecjalizowane rolnictwo, ▪ Niewystarczająca ilość terenów pod inwestycje, ▪ Wysokie rozdrobnienie gospodarstw rolnych, ▪ Wysokie bezrobocie, ▪ Niskie dochody z PIT, CIT i podatku rolnego, ▪ Niechęć rolników do samoorganizowania się gospodarczo w związki, zespoły, grupy producenckie, ▪ Duże uzależnienie ekonomiczne mieszkańców od rolnictwa, ▪ Stosunkowo niskie wskaźniki rozwoju przedsiębiorczości, niska przedsiębiorczość ludzi młodych, ▪ Mała liczba zakładów pracy, ▪ Brak zakładów przemysłu rolno – spożywczego, ▪ Brak inwestorów, ▪ Bariery mentalne i niechęć do podejmowania aktywności gospodarczej
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
▪ Moda na zdrową żywność i zdrowy tryb życia, ▪ Wzrost zainteresowania odnawialnymi źródłami energii, ▪ Duży zbyt na produkty rolne, ▪ Wzrost kultury rolniczej, ▪ Dobra współpraca z sąsiednimi gminami, ▪ Możliwość pozyskania dotacji na rozwój gospodarczy	▪ Niekorzystna polityka rynku pracy, ▪ Małe subwencje w stosunku do potrzeb, ▪ Stagnacja gospodarcza kraju, ▪ Brak wzrostu dochodów własnych gminy, ▪ Postępujące bezrobocie, ▪ Brak perspektywy rozwoju przemysłowego, ▪ Szybko rosnące koszty produkcji w rolnictwie, ▪ Wprowadzenie żywności modyfikowanej genetycznie, ▪ Konkurencja ze strony innych regionów,

	▪ Skomplikowane procedury pozyskiwania i rozliczania środków pomocowych na rozwój przedsiębiorczości, ▪ Ubożenie społeczeństwa i niskie dochody osób zamieszkujących obszary wiejskie

Sfera społeczna	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
▪ Dobrze funkcjonująca opieka społeczna, ▪ Dobra baza do uprawiania sportu, ▪ Dobra dostępność infrastruktury społecznej (placówki ochrony zdrowia, administracji, świetlice), ▪ Aktywnie działające organizacje pozarządowe, ▪ Cykliczna organizacja imprez kulturalnych i sportowych przez mieszkańców (imprezy integracyjne), ▪ Przyjaźni i otwarci na współpracę mieszkańcy, ▪ Solidarność społeczna i pomoc sąsiedzka, ▪ Zaradność i pracowitość społeczności lokalnej, ▪ Posiadanie na terenie gminy dobrze zaopatrzonej w podstawowe leki apteki, ▪ Duża liczba dobrze wyposażonych świetlic wiejskich, ▪ Wysoki poziom aplikowania o środki z UE	▪ Brak przedszkoli, ▪ Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych, ▪ Mała liczba animatorów kultury, ▪ Słaba promocja uczniów zdolnych (konkursy, olimpiady, zawody), ▪ Problemy społeczne wynikające z bezrobocia (alkoholizm, przemoc w rodzinie itp.), ▪ Niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych, ▪ Apatia i bierność osób długotrwale bezrobotnych, ▪ Zaniedbania młodzieży w zakresie profilaktyki zdrowotnej, ▪ Brak przystosowania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, ▪ Słaba oferta placówek edukacyjno - oświatowych
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
▪ Możliwość wykorzystania funduszy UE na rozwój sfery społecznej, ▪ Usprawnienie współpracy administracji z organizacjami pozarządowymi i promocja inicjatyw oddolnych, ▪ Bogata historia regionu, ▪ Tendencja powrotu do kultywowania dawnych tradycji, ▪ Moda na zdrowy tryb życia i mieszkanie na wsi,	▪ Niewystarczające środki budżetowe na działalność związaną z kulturą i sportem, ▪ Zanik tożsamości społecznej, ▪ Wzrost kosztów kształcenia, ▪ Skomplikowane procedury pozyskiwania i rozliczania środków pomocowych na rozwój kulturalny, ▪ Małe kultywowanie tradycji regionu, ▪ Niewystarczające wsparcie finansowe dla

▪ Wykorzystanie multimediów w procesach dydaktycznych, ▪ Dostosowanie opieki przedszkolnej do potrzeb mieszkańców, ▪ Możliwość wspierania działań na rzecz osób niepełnosprawnych i pozostałych osób będących w gorszym położeniu, ▪ Zwracanie coraz większej uwagi na kształcenie osób dorosłych	instytucji pozarządowych, ▪ Zwiększająca się liczba osób ulegających uzależnieniom, ▪ Brak zrozumienia i zainteresowania kulturą sporej części społeczeństwa realizującego swe aspiracje kulturalne za pomocą telewizji i Internetu, ▪ Utrwalanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego

4. Kierunki rozwoju

4.1. Obszary problemowe

Problem główny

NIEWYKORZYSTANY POTENCJAŁ GMINY TOPÓLKA

Problemy w poszczególnych sferach:

ŚRODOWISKO I TURYSTYKA

NIERACJONALNE KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA ORAZ NIEWYKORZYSTANY POTENCJAŁ TURYSTYCZNY GMINY

- Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna (brak plaży publicznej, parkingów, wypożyczalni sprzętu pływającego),
- Słaba promocja walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy,
- Mała liczba gospodarstw agroturystycznych,
- Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych,
- Wysoka energochłonność budynków użyteczności publicznej,
- Duża liczba pokryć dachowych z azbestu,
- Nieracjonalne korzystanie ze środowiska w celach rekreacyjnych

INFRASTRUKTURA

NIEWYSTARCZAJĄCE ŚRODKI FINANSOWE NA ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W GMINIE

- Zły stan techniczny dróg gminnych i powiatowych,
- Brak skanalizowania gminy,

- Braki w oświetleniu ulicznym,
- Niewystarczający dostęp do Internetu,
- Zagrożenia dla pieszych i kierowców, będące wynikiem pogarszającego się stanu dróg,
- Brak opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla większych obszarów gminy

GOSPODARKA

NISKI STOPIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW GMINY

- Niechęć rolników do samoorganizowania się gospodarczo w związki, zespoły, grupy producenckie,
- Brak zakładów przemysłu rolno – spożywczego,
- Bariery mentalne i niechęć do podejmowania aktywności gospodarczej,
- Słaba perspektywa rozwoju przemysłowego

SFERA SPOŁECZNA

POGŁĘBIAJĄCE SIĘ PROBLEMY SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW GMINY

- Brak przedszkoli,
- Wysokie bezrobocie,
- Mała liczba animatorów kultury,
- Problemy społeczne wynikające z bezrobocia (alkoholizm, przemoc w rodzinie itp.),
- Zaniedbania młodzieży w zakresie profilaktyki zdrowotnej,
- Brak przystosowania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- Niewystarczające środki budżetowe na działalność związaną z kulturą i sportem,
- Małe kultywowanie tradycji regionu,
- Utrwalanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego

4.2. Cele rozwoju gminy

Cel nadrzędny

WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU GMINY TOPÓLKA

Cele bezpośrednie w poszczególnych sferach:

ŚRODOWISKO I TURYSTYKA

RACJONALNE KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA ORAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO GMINY

- Rozwój infrastruktury turystycznej,
- Promocja walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy,
- Rozwój agroturystyki w gminie,
- Tworzenie bazy noclegowej i gastronomicznej,
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- Utylizacja azbestu,
- Racjonalne korzystanie ze środowiska w celach rekreacyjnych

INFRASTRUKTURA

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W GMINIE

- Poprawa stanu technicznego dróg gminnych i powiatowych,
- Skanalizowanie gminy,
- Poprawa stanu oświetlenia ulicznego na terenie gminy,
- Rozwój sieci internetowej,
- Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla większych obszarów gminy

GOSPODARKA

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY

- Zachęcanie rolników do samoorganizowania się gospodarczo w związki, zespoły, grupy producenckie,
- Tworzenie zakładów przemysłu rolno – spożywczego,
- Zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców gminy

SFERA SPOŁECZNA

NIWELOWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

- Rozwój edukacji przedszkolnej,
- Profilaktyka zdrowotna mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży,
- Przystosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- Zwiększenie środków na działalność związaną z kulturą i sportem,
- Kultywowanie tradycji regionu

5. Planowane przedsięwzięcia

Lp.	Nazwa planowanego projektu	Przewidywany okres realizacji projektu	Planowane produkty	Planowane rezultaty	Instytucja odpowiedzialna za realizację projektu	Źródła finansowania projektu	Planowane nakłady finansowe
ŚRODOWISKO I TURYSTYKA							
1.	Utworzenie plaży publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (wypożyczalnia sprzętu rekreacyjnego, parking i zaplecze sanitarne) nad Jeziorem Głuszyńskim	2015-2017	Liczba nowych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 1 sztuka	Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych i rekreacyjnych - 5000 osób/rok	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	1.800.000,00
2.	Stworzenie folderu promocyjnego i kampania promocyjna gminy Topólka	2014-2016	Liczba materiałów promocyjnych – 1 sztuka	Liczba nowych ofert programowych w zakresie turystyki i kultury – 1 sztuka	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje (LGD)	25.000,00
3.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej	2012-2013	Długość wybudowanych ciągów pieszo – rowerowych - 2 km	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej - 4000	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje (PROW)	800.000,00

				osób/rok			
4.	Budowa ścieżek turystycznych	2014-2020	Długość wybudowanych ciągów pieszo – rowerowych – 5,5 km	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej - 5000 osób/rok	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	3.000.000,00
5.	Tworzenie gospodarstw agroturystycznych	2016-2020	Liczba nowych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 5 sztuk	Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych i rekreacyjnych - 250 osób/rok	Inwestorzy prywatni	Środki własne, dotacje	1.000.000,00
6.	Budowa ośrodków wczasowych	2017-2020	Liczba nowych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 1 sztuka	Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych i rekreacyjnych - 100 osób/rok	Inwestorzy prywatni	Środki własne, dotacje	2.000.000,00
7.	Tworzenie punktów gastronomicznych dla obsługi turystów	2015-2017	Liczba nowych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 10 sztuk	Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych i rekreacyjnych - 5000 osób/rok	Inwestorzy prywatni	Środki własne, dotacje	500.000,00

8.	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Topólka, GOK w Topólce oraz świetlic wiejskich w Sadłogu, Bielkach i Sierakowach	2012-2014	Liczba obiektów objętych termomodernizacją - 5 sztuk	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termo modernizacyjnych – 193,13 MWh/rok	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje (RPO WK-P działanie 2.3)	443.530,97
9.	Termomodernizacja budynków remiz OSP	2017-2020	Liczba obiektów objętych termomodernizacją – 6 sztuk	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termo modernizacyjnych – 120 MWh/rok	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	450.000,00
10.	Termomodernizacja budynków oświatowych	2017-2020	Liczba obiektów objętych termomodernizacją – 1 sztuka	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termo modernizacyjnych - 70 MWh/rok	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	150.000,00
11.	Wymiana pokryć dachowych (likwidacja azbestu)	2014-2020	Liczba obiektów, z których usunięto azbest – 35 sztuk	Ilość usuniętego azbestu - 140 ton	Gmina Topólka, Inwestorzy prywatni	Środki własne, dotacje	140.000,00
12.	Budowa sieci	2018-2020	Długość	Liczba osób	Gmina Topólka	Środki własne,	20.000.000,00

	kanalizacyjnej na terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Głuszyńskim		wybudowanej sieci kanalizacyjnej - 10 km	korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 3000 osób		dotacje	
13.	Budowa bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe nad jeziorami Kamieniec i Chalno	2012-2020	Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków – 420 sztuk	Liczba osób korzystających z wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków - 1260 osób	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	1.300.000,00
14.	Budowa szlaku łączącego Jezioro Głuszyńskie i Jezioro Kamieniec	2015-2018	Długość wybudowanych ciągów pieszo – rowerowych - 4 km	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej - 5000 osób	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	600.000,00
INFRASTRUKTURA							
1.	Przebudowa dróg gminnych (Orle – Orle, Borek – Borek, Sadłóg – Paniewo, Topólka – Świerczynek, Świerczyn – Świerczynek, Świerczyn –	2012-2013	Długość przebudowanych dróg gminnych – 3,5 km	Skrócenie czasu przejazdu – 28 minut	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje (NPPDL, budżet województwa)	500.000,00

	Bodzanowo, Rybiny – Kamieniec)						
2.	Przebudowa pozostałych dróg gminnych	2014-2020	Długość przebudowanych dróg gminnych - 14 km	Skrócenie czasu przejazdu – 120 minut	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	3.500.000,00
3.	Przebudowa dróg powiatowych	2013-2020	Długość przebudowanych dróg powiatowych - 4 km	Skrócenie czasu przejazdu – 5 minut	Powiat Radziejowski	Środki własne	5.000.000,00
4.	Budowa oczyszczalni ścieków w Dębiankach	2015-2016	Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków – 1 sztuka	Ilość oczyszczonych ścieków – 150 m^3/dobę	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	6.000.000,00
5.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m. Topólka, Dębianki, Czamaninek i Borek wraz z przebudową odcinka sieci wodociągowej w Topólce	2015-2017	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej – 11,5 km Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej – 1,78 km Długość przebudowanej	Liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 870 osób	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	10.000.000,00

			sieci wodociągowej – 5,1 km				
6.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Topólka	2012-2020	Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków – 100 sztuk	Liczba osób korzystających z wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków - 500 osób	Gmina Topólka, Inwestorzy prywatni	Środki własne, dotacje	700.000,00
7.	Budowa punktów oświetlenia ulicznego przy drogach gminnych i powiatowych	2012-2020	Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych – 40 sztuk	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej – 400/dzień	Gmina Topólka	Środki własne	160.000,00
8.	Budowa masztu sieci Internetu szerokopasmowego w Kamieńcu	2012-2014	Liczba wybudowanych masztów sieci Internetu szerokopasmowego – 1 sztuka	Liczba osób korzystających z dostępu do Internetu – 1500 osób	K-PSI	Dotacje	250.000,00
9.	Tworzenie punktów darmowego dostępu do Internetu w świetlicach wiejskich	2014-2015	Liczba zakupionego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem	Liczba osób korzystających z dostępu do Internetu – 35	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	35.000,00

			– 7 sztuk	osób/dzień			
10.	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Topólka dla obszaru w rejonie miejscowości Borek i Rybiny ograniczonego granicami miejscowości Topólka, drogą powiatową Nr 2831C Pamiątka-Lubraniec, rzeką Zgłowiączką, drogą gminną dz. Nr 70 w Borku i ponownie rzeką Zgłowiączką	2012	Liczba opracowanych miejscowych planów – 1 sztuka	Powierzchnia obszaru objętego miejscowym planem – 54 ha	Gmina Topólka	Środki własne	85.100,00
11.	Opracowanie miejscowych planów dla pozostałych obszarów gminy	2015-2020	Liczba opracowanych miejscowych planów – 2 sztuki	Powierzchnia obszaru objętego miejscowym planem – 120 ha	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	200.000,00
GOSPODARKA							
1.	Prowadzenie szkoleń oraz organizowanie wizyt studyjnych związanych z korzyściami płynącymi z tworzenia grup	2015-2020	Liczba zorganizowanych szkoleń – 5 sztuk/rok Liczba	Liczba osób korzystających ze szkoleń – 50 osób/rok Liczba osób	ODR, Izba Rolnicza, ARiMR, Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	60.000,00

	producenckich		zorganizowanych wizyt studyjnych – 2 sztuki/rok	biorących udział w wizytach studyjnych – 20 osób/rok			
2.	Stworzenie punktu skupu oraz wstępnego przetworzenia płodów rolnych	2016-2020	Liczba nowoutworzonych podmiotów gospodarczych – 1 sztuka	Liczba nowoutworzonych miejsc pracy – 5 etatów	Inwestor prywatny	Środki własne, dotacje	2.000.000,00
3.	Organizacja szkoleń z zakresu podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej	2012-2020	Liczba zorganizowanych szkoleń – 5 sztuk/rok	Liczba osób korzystających ze szkoleń – 50 osób/rok	Powiatowy Urząd Pracy, Gmina Topólka	Środki własne, dotacje	160.000,00
4.	Doradztwo w podejmowaniu działalności pozarolniczej	2012-2020	Liczba przeprowadzonych usług doradczych – 100 sztuk/rok	Liczba osób korzystających z usług doradczych – 20 osób/rok	ODR, Izba Rolnicza, ARiMR, Gmina Topólka, Powiatowy Urząd Pracy	Środki własne, dotacje	150.000,00
SFERA SPOŁECZNA							
1.	Utworzenie przedszkola w Topólce: Równy start – równe szanse	2012-2020	Liczba utworzonych przedszkoli – 1 sztuka	Liczba osób korzystających z utworzonych przedszkoli – 116	Gmina Topólka	POKL, środki własne	900.000,00

				osób/rok			
2.	Organizacja spotkań dla młodzieży z osobami, które przezwyciężyły nałóg	2013-2020	Liczba zorganizowanych imprez – 5 sztuk/rok	Liczba osób korzystających ze zorganizowanych imprez – 500 osób/rok	Gmina Topólka, fundacje, szkoły	Środki własne	35.000,00
3.	Organizacja konkursów promujących zdrowy tryb życia	2012-2020	Liczba zorganizowanych imprez – 3 sztuki/rok	Liczba osób korzystających ze zorganizowanych imprez – 30 osób/rok	Gmina Topólka, szkoły, fundacje	Środki własne	10.000,00
4.	Programy profilaktyki zdrowotnej dla młodzieży	2012-2020	Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – 2 sztuki/rok	Liczba osób korzystających z programów profilaktyki zdrowotnej – 20 osób/rok	Ośrodek Zdrowia w Topólce, szkoły	NFZ	100.000,00
5.	Programy profilaktyki nowotworowej (rak piersi, rak szyjki macicy)	2012-2020	Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – 4 sztuki/rok	Liczba osób korzystających z programów profilaktyki zdrowotnej – 100 osób/rok	Ministerstwo Zdrowia/ organizacje pozarządowe	NFZ	120.000,00
6.	Budowa podjazdów i wind dla osób	2014-2020	Liczba obiektów dostosowanych do	Liczba osób niepełnosprawnych	Gmina Topólka	Środki własne	30.000,00

	niepełnosprawnych w budynkach użyteczności publicznej		potrzeb osób niepełnosprawnych – 4 sztuki	korzystających z obiektów użyteczności publicznej – 120 osób/rok			
7.	Organizacja ferii letnich i zimowych dla dzieci i młodzieży	2013-2020	Liczba zorganizowanych imprez – 2 sztuki/rok	Liczba osób korzystających ze zorganizowanych imprez – 300 osób/rok	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje (w tym PO KL)	320.000,00
8.	Organizowanie wycieczek do kin, teatrów, muzeów	2012-2020	Liczba zorganizowanych imprez – 10 sztuk/rok	Liczba osób korzystających ze zorganizowanych imprez – 300 osób/rok	Gmina Topólka	Środki własne, dotacje (w tym PO KL)	160.000,00
9.	Organizowanie dożynek	2013-2020	Liczba zorganizowanych imprez – 8 sztuk	Liczba osób korzystających ze zorganizowanych imprez – 300 osób/rok	Gmina Topólka	Środki własne	40.000,00
10.	Udział w targach promujących kulturę i tradycję regionu	2012-2020	Liczba imprez targowo – wystawienniczych - 34 sztuki	Liczba osób korzystających ze zorganizowanych imprez targowo – wystawienniczych – 80 osób/rok	Gmina Topólka	Środki własne	51.000,00

6. Spójność zadań Lokalnego Programu Rozwoju z dokumentami programowymi i planistycznymi

Celem nadrzędnym, ujętym w Lokalnym Programie Rozwoju dla gminy Topólka jest „Wykorzystanie potencjału gminy Topólka". Cel ten gmina planuje osiągnąć poprzez realizację następujących celów bezpośrednich:

- Racjonalne korzystanie ze środowiska oraz wykorzystanie potencjału turystycznego gminy,
- Rozwój infrastruktury technicznej w gminie,
- Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy,
- Niwelowanie problemów społecznych mieszkańców gminy.

Powyższe cele są spójne z celami zawartymi w następujących dokumentach programowych i planistycznych wyższego rzędu:

- Strategią „Europa 2020",
- Założeniami Strategii Rozwoju Kraju 2020,
- Założeniami Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020.

Cel „Racjonalne korzystanie ze środowiska oraz wykorzystanie potencjału turystycznego gminy" wpisuje się w następujące cele w/w dokumentów programowych:

- Strategia „Europa 2020" – Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. W ramach realizacji tego celu dąży się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii oraz do zwiększenia efektywności energetycznej. Ponadto planowane jest zwiększenie konkurencyjności europejskiej turystyki,
- Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020 – obszar II – konkurencyjna gospodarka – efektywność energetyczna i poprawa stanu środowiska oraz obszar III – Spójność społeczna i terytorialna - Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach.
  Jednym z głównych wyzwań rozwojowych Polski w kolejnym dziesięcioleciu będzie harmonijne połączenie wzrostu gospodarczego z wymogami ochrony środowiska. Planuje się przede wszystkim położenie nacisku na racjonalizację zużycia energii, przy maksymalizacji efektu ekonomicznego. Takie podejście umożliwi dostarczanie niezbędnej do rozwoju ilości energii, przy zmniejszeniu negatywnego wpływu na środowisko. Dążyć się będzie do systematycznej poprawy efektywności energetycznej, a tę zwiększyć ma rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii. Realizacja działań rozwojowych w regionach polegać ma także m. in. na podejmowaniu działań zmierzających do poprawy atrakcyjności turystycznej,
- Założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020 – jednym z wyzwań polityki regionalnej województwa do roku 2020 jest efektywność energetyczna przejawiająca się poprzez określenie warunków lokalizacji, rozwoju i funkcjonowania energetyki odnawialnej. Ponadto rozwój województwa ma oprzeć się m. in. na wykorzystaniu unikatowych walorów przyrodniczych i kulturowych stanowiących podstawę dla rozwoju specjalistycznej oferty turystycznej.

Gmina w ramach realizacji celu „Racjonalne korzystanie ze środowiska oraz wykorzystanie potencjału turystycznego gminy" planuje osiągnięcie celów szczegółowych w postaci: rozwoju infrastruktury turystycznej, promocji walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy, rozwoju

agroturystyki w gminie, tworzenia bazy noclegowej i gastronomicznej, termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, utylizacji azbestu, racjonalnego korzystania ze środowiska w celach rekreacyjnych.

Osiągnięcie wszystkich powyższych celów nastąpi dzięki realizacji szeregu zadań inwestycyjnych. Gmina planuje m. in. termomodernizację budynku urzędu gminy, GOK oraz świetlic wiejskich i remiz OSP, co przełoży się na zwiększenie efektywności energetycznej. Na poprawę stanu środowiska w gminie wpłynie także likwidacja azbestu, budowa sieci kanalizacyjnej na terenach rekreacyjnych oraz budowa bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe nad jeziorami Kamieniec i Chalno. Zadania mające na celu zwiększenie potencjału turystycznego to przede wszystkim utworzenie plaży publicznej nad Jeziorem Głuszyńskim, budowa ścieżek turystycznych i rowerowych, tworzenie gospodarstw agroturystycznych, budowa ośrodków wczasowych i punktów gastronomicznych, a także stworzenie folderu promocyjnego i przeprowadzenie kampanii promocyjnej gminy.

Kolejnym celem bezpośrednim wynikającym z zapisów niniejszego Lokalnego Programu Rozwoju jest „Rozwój infrastruktury technicznej w gminie". Cel ten pozostaje w zgodności z następującymi zapisami dokumentów programowych wyższego rzędu:

- Strategia „Europa 2020" - Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Cel ten ma być realizowany m. in. poprzez inwestycje w infrastrukturę, w szczególności w infrastrukturę transportową i energetyczną,
- Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020 – z zapisów dokumentu wynika, że istotnym czynnikiem wpływającym na procesy rozwojowe jest dostępność transportowa i infrastrukturalna. Zapóźnienia i niespójności w tym zakresie, nieadekwatność infrastruktury i jej niedopasowanie do potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego wymagają kontynuacji wysiłku modernizacyjnego. Szczególnie ważna jest sukcesywna poprawa sieci transportowej,
- Założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020 – w ramach rozwoju obszarów wiejskich w kolejnych latach, planuje się dalszy rozwój lokalnej infrastruktury technicznej.

Gmina w ramach realizacji celu „Rozwój infrastruktury technicznej w gminie" planuje osiągnięcie celów szczegółowych w postaci: poprawy stanu technicznego dróg gminnych i powiatowych, skanalizowania gminy, poprawy stanu oświetlenia ulicznego na terenie gminy, rozwoju sieci internetowej, opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla większych obszarów gminy. Osiągnięcie wszystkich powyższych celów nastąpi dzięki realizacji szeregu zadań inwestycyjnych. Gmina planuje inwestycje polegające na przebudowie dróg gminnych i powiatowych, co wpłynie na polepszenie sieci transportowej w kraju. Ponadto gmina zamierza przeprowadzić inwestycje związane z budową sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, a także przydomowych oczyszczalni ścieków oraz budową punktów oświetlenia ulicznego. Planowane są również inwestycje wpływające na rozwój infrastruktury teletechnicznej w postaci budowy masztu sieci Internetu szerokopasmowego w Kamieńcu oraz tworzenia punktów darmowego dostępu do Internetu w świetlicach wiejskich. Na rozwój lokalnej infrastruktury technicznej pozytywnie wpłynie także opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Cel „Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy" wpisuje się w:

- Strategię „Europa 2020" – działanie – Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną – realizacja tego celu przejawiać ma się w zwiększeniu współczynnika aktywności zawodowej i ograniczeniu strukturalnego bezrobocia, jak również w zwiększeniu poczucia odpowiedzialności społecznej w sektorze biznesu,
- Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020 – cel – wzrost wydajności gospodarki – w ramach realizacji tego celu planuje się: zwiększenie produktywności gospodarki, wzrost udziału przemysłów średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie, zwiększenie konkurencyjności i modernizację rolnictwa oraz poprawę warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- Założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020 – jednym z celów strategicznych w rozwoju regionu jest rozwój gospodarki - głównym celem jest szeroko rozumiana aktywizacja gospodarki, przejawiająca się: zwiększeniem liczby miejsc pracy, zwiększeniem wartości produkcji, zwiększeniem liczby podmiotów gospodarczych (nowe inwestycje) oraz zwiększeniem konkurencyjności poprzez innowacyjność.

Cel „Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy" osiągnięty zostanie m. in. poprzez realizację celów bezpośrednich w postaci: zachęcania rolników do samoorganizowania się gospodarczo w związki, zespoły i grupy producenckie, tworzenia zakładów przemysłu rolno – spożywczego, zwiększania aktywności gospodarczej mieszkańców gminy. Jako priorytetowe zadania wpływające na rozwój gospodarczy gminy przyjęto organizację szkoleń oraz wizyt studyjnych związanych z korzyściami płynącymi z tworzenia grup producenckich, stworzenie punktu skupu oraz wstępnego przetworzenia płodów rolnych, organizację szkoleń z zakresu podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz doradztwo w podejmowaniu działalności pozarolniczej.

Ostatnim celem bezpośrednim zawartym w Lokalnym Programie Rozwoju gminy Topólka jest „Niwelowanie problemów społecznych mieszkańców gminy". Spójność tego celu z celami dokumentów strategicznych wyższego rzędu wynika z poniższych zapisów:

- Strategia „Europa 2020" – jednym z głównych celów zawartych w strategii jest „Wspieranie włączenia społecznego", przejawiające się m. in. w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz w zmniejszeniu nierówności w obszarze zdrowia. Ważne jest wspieranie zdrowia osób starszych, aby umożliwić osiągnięcie spójności społecznej oraz większej wydajności,
- Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020 – jednym z celów strategii jest wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela. Cel ten realizowany ma być poprzez poprawę skuteczności wymiaru sprawiedliwości, rozwój kapitału społecznego, zwiększenie bezpieczeństwa obywatela oraz utrwalenie bezpieczeństwa narodowego,
- Założenia Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020 – Rozwój społeczny - głównym celem jest zasadnicza poprawa poziomu wykształcenia oraz poprawa stanu zdrowia, które opierać się będą na zmianie mentalności społeczeństwa oraz rozwoju infrastruktury. W zakresie edukacji zwraca się szczególną uwagę na promocję nauk ścisłych.

Cel „Niwelowanie problemów społecznych mieszkańców gminy" osiągnięty zostanie m. in. poprzez realizację celów bezpośrednich w postaci: rozwoju edukacji przedszkolnej, profilaktyki zdrowotnej mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, przystosowania

obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, zwiększenia środków na działalność związaną z kulturą i sportem oraz kultywowania tradycji regionu.

Niwelowanie problemów społecznych mieszkańców gminy następować będzie poprzez realizację zadań polegających m. in. na: utworzeniu przedszkola, realizacji programów profilaktyki zdrowotnej, organizacji konkursów promujących zdrowy tryb życia oraz spotkań dla młodzieży z osobami, które przezwyciężyły nałóg, budowie podjazdów i wind dla osób niepełnosprawnych, organizacji ferii, wycieczek, dożynek oraz na udziale w targach promujących tradycje i kulturę regionu.

7. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Lokalnego Programu Rozwoju

W wyniku realizacji zadań objętych niniejszym Lokalnym Programem Rozwoju na lata 2012 – 2020 planuje się osiągnięcie następujących wskaźników produktu i rezultatu:

Wskaźniki produktu:

- Liczba nowych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 17 sztuk
- Liczba materiałów promocyjnych – 1 sztuka
- Długość wybudowanych ciągów pieszo – rowerowych – 11,5 km
- Liczba obiektów objętych termomodernizacją – 12 sztuk
- Liczba obiektów z których usunięto azbest – 35 sztuk
- Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej – 21,5 km
- Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków – 521 sztuk
- Długość przebudowanych dróg gminnych – 17,5 km
- Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej – 1,78 km
- Długość przebudowanej sieci wodociągowej – 5,1 km
- Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych – 40 sztuk
- Liczba wybudowanych masztów sieci Internetu szerokopasmowego – 1 sztuka
- Liczba zakupionego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem – 7 sztuk
- Liczba opracowanych miejscowych planów – 3 sztuki
- Liczba zorganizowanych szkoleń – 10 sztuk/rok
- Liczba zorganizowanych wizyt studyjnych – 2 sztuki/rok
- Liczba nowoutworzonych podmiotów gospodarczych – 1 sztuka
- Liczba przeprowadzonych usług doradczych – 100 sztuk/rok
- Liczba utworzonych przedszkoli – 1 sztuka
- Liczba zorganizowanych imprez – 28 sztuk/rok
- Liczba zorganizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – 6 sztuk/rok
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych – 4 sztuki
- Liczba imprez targowo – wystawienniczych – 34 sztuki

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych i rekreacyjnych
- Liczba nowych ofert programowych w zakresie turystyki i kultury
- Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej
- Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termo modernizacyjnych
- Ilość usuniętego azbestu
- Liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej
- Liczba osób korzystających z wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków
- Skrócenie czasu przejazdu
- Ilość oczyszczonych ścieków
- Liczba osób korzystających z dostępu do Internetu
- Powierzchnia obszaru objętego miejscowym planem
- Liczba osób korzystających ze szkoleń

- Liczba osób biorących udział w wizytach studyjnych
- Liczba nowoutworzonych miejsc pracy
- Liczba osób korzystających z usług doradczych
- Liczba osób korzystających z utworzonych przedszkoli
- Liczba osób korzystających ze zorganizowanych imprez
- Liczba osób korzystających z programów profilaktyki zdrowotnej
- Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów użyteczności publicznej
- Liczba osób korzystających ze zorganizowanych imprez targowo - wystawienniczych

8. System wdrażania, sposoby monitorowania i kontroli

Planowanie strategiczne jest procesem ciągłym. Dla zagwarantowania, że postanowienia przyjęte w Lokalnym Programie Rozwoju będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostaną warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji. Samorząd Gminy Topólka pełni rolę koordynatora i organizatora prac nad realizacją Programu.

Organem nadzorującym realizację Programu jest Rada Gminy. Odpowiedzialny za wykonanie ujętych w nim założeń Wójt Gminy będzie przedkładał Radzie Gminy sprawozdania z realizacji celu nadrzędnego i celów szczegółowych z rozbiciem na zadania.

Poza funkcją nadzorczą, wyłączną kompetencją Rady Gminy będzie uchwalanie zmian w zapisach Programu.

Instytucją odpowiedzialną za realizację Programu jest Wójt Gminy. Lokalny Program Rozwoju może być realizowany samodzielnie przez Gminę, we współpracy z innymi partnerami lub poprzez inspirowanie i wspieranie realizacji przedsięwzięć innych jednostek.

Wójt Gminy będzie realizował zapisy Programu poprzez:

- nadzór nad realizacją działań w oparciu o sprawozdania i bieżące wnioski Referatu Rozwoju Gospodarczego i Promocji Gminy, odpowiedzialnego za monitorowanie wdrażania Programu,
- podejmowanie czynności, zmierzających do zapewnienia środków finansowych na przyjęte do realizacji zadania, a w szczególności uwzględnianie zadań w projektach budżetów Gminy na kolejne lata i w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym (WPI) oraz pozyskiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania, np. funduszy z programów unijnych, wkładu własnego inwestorów zewnętrznych,
- nawiązywanie współpracy z partnerami w realizacji działań, wymagających zaangażowania innych podmiotów, m.in.: organów samorządowych innych gmin lub powiatu, samorządu województwa, instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców.

Wójt Gminy we współpracy z Referatem Rozwoju Gospodarczego i Promocji Gminy będzie identyfikował potrzeby zmian zapisów Programu. Podstawą ewentualnych zmian będą wnioski referatów/podmiotów realizujących poszczególne zadania. Propozycje weryfikacji Programu przedstawiane będą Radzie Gminy, zgodnie z wewnętrznymi procedurami wprowadzania zmian do uchwał.

Na wszystkich etapach wdrażania Programu musi zostać zapewniona ścisła współpraca pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie poszczególnych zadań.

Dla efektywnej realizacji zapisów Lokalnego Programu Rozwoju niezbędne jest stworzenie systemu stałej kontroli i monitoringu realizacji jego ustaleń. Monitoring powinien polegać na systematycznym gromadzeniu i przetwarzaniu danych i informacji dotyczących rozwoju Gminy, ciągłej obserwacji zachodzących ilościowych oraz jakościowych zmian.

Monitoring umożliwia modyfikację poszczególnych elementów przyjętych ustaleń strategicznych. Jednocześnie system ten może być wykorzystywany do ciągłego śledzenia zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu Gminy, jak i wewnątrz niej, które mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na osiąganie przyjętych celów rozwoju. Pozwala to na zwiększenie zdolności Władz Gminy Topólka do szybkiej i skutecznej reakcji na zmiany zachodzące zarówno w jej otoczeniu, jak i wewnątrz niej.

Jednostką Urzędu Gminy odpowiedzialną za monitoring Lokalnego Programu Rozwoju będzie Referat Rozwoju Gospodarczego i Promocji Gminy. Poprzez dobór właściwych wskaźników, mierzalnych i dostępnych w statystyce publicznej lub w wewnętrznym systemie sprawozdawczości Urzędu Gminy, możliwe będzie efektywne monitorowanie procesu wdrażania Lokalnego Programu Rozwoju. Do oceny kierunków działania przyjęto wskaźniki produktu i rezultatu zebrane w rozdziale 7.

Wyniki monitoringu powinny być podstawą do oceny stanu realizacji Lokalnego Programu Rozwoju. Wyniki monitoringu stanowić będą podstawę do kolejnej aktualizacji Programu, której projekt przedstawi Radzie Gminy Wójt.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Anna Niedźmielska